

Η 2η ΠΑΙΔΙΚΗ ΟΠΕΡΑ-**1**-ΤΟΥ ΘΟΔΩΡΗ ΑΜΠΑΖΗ.

Critics Point

2018

Θοδωρῆ Ἀμπαζῆ:
«Ὁ πρίγκιπας Ἰβάν καὶ τὸ πουλὶ
τῆς φωτιάς», παιδικὴ ὄπερα.

ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ 2018 ΠΑΡΑ ΘΙΝ' ΑΛΟΣ...

1/2018.

τοῦ ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΕΩΤΣΑΚΟΥ.

ΓΥΡΝΩ ΔΕΚΑΟΧΤΩ ΧΡΟΝΙΑ ΠΙΣΩ, τέτοιες μέρες τοῦ 2000, ὅταν στὴν αἴθουσα Δημήτρης Μητρόπουλος (ΜΜΑ), πρωτογνώρισα τὸ συνθέτη ΘΟΔΩΡΗ ΑΜΠΑΖΗ (γ. Ἀθήνα, 1967), χάρι στὴν ὄπερά του *Ἡ ἀπολογία τοῦ Σωκράτη*. Λίγο ἀργότερα, ἡ δεύτερη θεατρικὴ του δουλειά, *Ρηγγίνα*, ἐνίσχυσε ἀκόμη περισσότερο τὴν ἔντονη ὑπόψία μου, ὅτι ἀντιμετώπιζα μουσικὸ ξεχωριστὰ προικισμένο, προωρισμένο νὰ πλουτίσει τὸ νεότερο ἑλληνικὸ λυρικὸ θέατρο, πὺ δὲν εἶναι δὰ καὶ ὅ,τι πλουσιότερο. Τὴν τρίτη, πληροφορηθήκαμε ἀπὸ τό...πρόγραμμα τῆς σχολιαζομένης. κατωτέρω..τετάρτης: εἶναι καὶ πάλι παιδικὴ ὄπερα, *Ἡ Βασίλισσα τοῦ χιονιοῦ*: μουσικὴ καὶ σκηνοθεσία, κείμ. Σοφιάννας Θεοφάνους, ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας- Νοέμβριος 2013) ¹.

¹ Γιὰ νὰ ἀκριβολογοῦμε: Ἀνέβηκε καὶ Δεκέμβριος 2015 στὸ Ὠνάσειο, στὴ λεγομένη *Στέγη Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν*, ἀγνοοῦσα πλήρως τὴν ἐνημέρωση τῶν μουσικοκριτικῶν, ἔστω καὶ μὲ *e-mail*. Συνέπειες ἀναπόδραστες, αἰσθήματα ἀμοιβαῖα.

Δυστυχῶς για τή μουσική φαίνεται ὅτι μᾶλλον τὸν κέρδισε τὸ θέατρο πρόζας, ἀπὸ τὸ ὁποῖο χρόνια ἀπέχω, ἀηδιασμένος ἀπὸ τὴν πανάθλια ἄρθρωση καὶ τὴ χυδαία κραυγαλεότητα τῶν Ἑλλήνων «ἠθοποιῶν», διδασκομένων κυρίως ἀπὸ ἄμουσα καὶ ἀνίδια χαϊβάνια. Τὸ κακὸ, δυστυχῶς, ἀπλώθηκε ἀκάθεκτο καὶ στὶς ὀθόνες, μικρὴ τε καὶ μεγάλη. Θεωρώντας ὅμως ἀπαραίτητη τὴν ἐνημέρωσή μου για τὴ σταδιοδρομία τοῦ κ. Ἀμπαζῆ στὸ ρωμείικο θέατρο πρόζας, ἔπεσα μὲ τὰ μοῦτρα στὸ Διαδίκτυο για νὰ μάθω τι ἀπέγινε τελικὰ αὐτὸς ὁ δυνητικῶς μεγάλος τυνθέτης. Ἔτσι σχημάτισα ἓνα μοιραῖα ἐκτενὲς (ἔκλεισε τὰ 50!) ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ του, ἀφ' ἐνὸς ἐλπίζοντας, χάρι στὸ ὠραιότατο πρόσφατο λυρικό του πόνημα, ὅτι ἡ μουσική δὲν τὸν ἔχασε ὀριστικά, καὶ ἀφ' ἑτέρου θυμίζοντας ὅτι δὲν εἶμαι θεατρικὸς κριτικὸς, καὶ ὅτι ἡ θητεία του στὸ θέατρο πρόζας μὲ ἀπασχολεῖ μόνον ἂν ἐπηρρεάζει ἀρνητικὰ τὸ μουσικό του χάρισμα. Ἄν ὄχι...πάσο! Λοιπόν: ὅ,τι καὶ νὰ πῶ ἐγώ, δὲ ἐπιτρέπεται, θὰ ἔλεγα, βάσει ὅσων ἀκολουθοῦν νὰ ἀγνοεῖτε τὸ Θοδωρῆ Ἀμπαζῆ τοῦ 2018, *sui generis* καλλιτέχνη, πὺ ὅπως ἀποκαλύπτουν συνεντεύξεις του, μουσική καὶ θέατρο μέσα του εἶναι σὰν Σιαμαῖοι δίδυμοι, μὴ ἐπιδεκτικοὶ χειρουργικοῦ ἀποχωρισμοῦ.

(α) ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Παρακολούθησε μαθήματα πιάνου καὶ θεωρητικῶν στὸ Ἐθνικὸ Ὦδεῖο καὶ στὸ Ὦδεῖο Ν. Σκαλκώτας (1983-1986) καὶ ὑποκριτικῆς στὴν Ἄνωτέρα Σχολὴ Δραματικῆς Τέχνης τῆς Εὐγενίας Χατζίκου (1985-1987). Μὲ ὑποτροφία ἀπὸ τὸ «Ἰδρυμα Ἀλέξανδρος Ὠνάσης», σπούδασε σύνθεση καὶ διεύθυνση ὀρχήστρας στὴ Μουσικὴ Ἀκαδημία τῆς Οὐτρέχτης (1989-1993). Παράλληλα συνεργάσθηκε μὲ τὴν Ἀκαδημία Θεάτρου τῆς Οὐτρέχτης σὲ μουσικοθεατρικὲς παραγωγὲς καὶ σεμινάρια (1989-1993). Τὸ 1993-95 μαθήτευσε στὴ σύνθεση κοντὰ στὸν Δημήτρη Τερζάκη, καθηγητὴ στὴν Μουσικὴν Ἀκαδημία τῆς Βέρνης, παρακο-

Τὴ διδασκαλία, αὐτὴ τοῦ 2015, ἀνακάλυψα τώρα μόλις, σκαλίζοντας στὸ Διαδίκτυο. Συγγνώμη κ. Ἀμπαζῆ μου, ἀλλὰ μόνον ἐγώ δὲ φταίω για τὴ μὴ παρακολούθησή τοῦ ἔργου σας...

λουθώντας παράλληλα σεμινάρια θεάτρου και μουσικοῦ θεάτρου με τοὺς **Stephen Thuisen** καὶ **Hans Marks**².

Τὸ 1997 ἀρχίζει νὰ δραστηριοποιεῖται ἐπαγγελματικά, ἰδρύοντας τὸ **Music Theatre Group Amsterdam** καὶ πραγματοποιώντας μαζί του «μουσικοθεατρικὲς παραγωγὲς καὶ σεμινάρια». Τὸ 2000, στοχεύοντας «στὴν ἔρευνα καὶ ἐξέλιξη τοῦ μουσικοῦ θεάτρου», ἴδρυσε μετὶ τῶν ἡθοποιῶν Τζωρτζίνα Δαλιάνη, Μαρία Καλλιμάνη καὶ Δανάη Σαριδάκη τὴ Ομάδα Θεάτρου **ΟΠΕΡΑ (sic)**. Στὶς παραγωγὲς (δὲν ἀναφέρονται) τοῦ σχήματος ἀναλαμβάνει τὴ μουσικὴ σύνθεση, καὶ τὴ σκηνοθεσία. Ἰπῆρξε διαδοχικὰ ταμίας, γενικὸς γραμματέας καὶ ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Κέντρου τοῦ Διεθνοῦς Ἰνστιτούτου Θεάτρου τῆς **Unesco** (2004-2010). Τὸ 2006, τὸ *Μουσεῖο Θεάτρου* τοῦ ἀπένευμε τὸ βραβεῖο *Δημήτρης Μητρόπουλος* γιὰ τὴ μουσικὴ του στὶς παραστάσεις «Ὀνειρο» (προφανῶς τοῦ Στρίντμπεργκ) καὶ «Οἱ τρεῖς ἀδελφές - **Ut Consecutivum**». Κατόπιν: δίδαξε ὑποκριτικὴ-αὐτοσχεδιασμὸ στὴ Δραματικὴ Σχολὴ τοῦ Ῥαδείου Ἀθηνῶν (2006-2014) καί, προφανῶς, ἐξακολουθεῖ νὰ τὰ διδάσκει στὸ ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας · διετέλεσε καλλ. διευθυντὴς τῶν ΔΗΠΕΘΕ Καβάλας (2010-2012) καὶ Πάτρας (2012-2015). Διδάσκει σκηνικὴ σύνθεση στὴ Δραματικὴ Σχολὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου τοῦ ὁποῦ εἶναι ἀναπληρωτὴς καλλιτεχνικὸς διευθυντὴς.

Ἡ ἱστοσελίδα «Θ.Α.» τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, περιλαμβάνει καὶ μιὰ κατ' ἐπιλογὴν ἐργογραφία του ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ παραλείψουμε ὡς πηγὴ καίτοι ὁ συντάκτης καὶ φλυαρεῖ καὶ δὲν παραθέτει τὰ στοιχεῖα σὲ χρονολογικὴ σειρά. Δεῖγμα γραφῆς: «Ἔργα του ἔχουν παιχτεῖ σὲ πολλές εὐρωπαϊκὲς πόλεις καὶ στὶς Η.Π.Α. ἀπὸ διάφορα μουσικὰ σύνολα, ἐνῶ ἔχει συνεργαστεῖ μετὰ χορογράφους, σκηνοθέτες, ποιητὲς καὶ εἰκαστικούς καλλιτέχνες. Ἔχει σκηνοθετήσῃ πολλές θεατρικὲς καὶ μουσικοθεατρικὲς παραστάσεις σὲ Ἑλλάδα καὶ Εὐρώπη». Ἀέρας κοπανιστὸς πρὸς κατανάλωσιν ἐγχωρίων ἀνεγκεφάλων... Πᾶμε στὰ ἔργα:

(β) ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ, ΕΠΙΛΟΓΗ:

I. Ὀπερα-Μουσικὸ Θεάτρο:

² Ἡ α' παράγραφος τοῦ βιογραφικοῦ ἀπὸ τὸν ἰστότοπο «Θοδωρὴς Ἀμπαζῆς —δηπεθε πατρας» (sic).

- *Η Απολογία του Σωκράτη*, μονόπρακτη (διάρκεια 70') όπερα, κείμε. Δημήτρη Γκιζίνου (παραγγελία ΜΜΑ, σκηνοθεσία Βίκτωρ Αρδίττης, α' έκτ. αίθ. Δημήτρης Μητρόπουλος, 29 Φεβρ. 2000).
- *Η Βασίλισσα του Χιονιού*, όπερα για παιδιά, κείμε. Σοφιάννα Θεοφάνους, μουσική και σκηνοθεσία Θ. Άμπαζή (α' έκτ. ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας, Νοέμ. 2013).
- *Ο πρίγκιπας Ίβάν και τὸ Πουλί τῆς Φωτιᾶς*, όπερα για παιδιά, 3 πρ. (συνολική διάρκεια 80'), κείμε. Σοφιάννα Θεοφάνους, μουσική και σκηνοθεσία Θ. Άμπαζή (παραγγ. ΕΛΣ, α' έκτ. ΚΠΙΣΝ, Έναλλακτική Σκηνή, 22 Όκτ. 2017)

II. Μουσική (Σκηνηῆς) & Σκηνοθεσία:

- *Οί Σοφολογιότατες (Les Précieuses Ridicules)* του Μολιέρου: (Θέατρο Ανάλια -Μάιος και θέατρο Έμπρός -Όκτ. 2001).
- *Ο Ίάκωβος και ὁ ἀφέντης του (Jacques et son maître: Hommage à Denis Diderot)*, 3 πρ., του Μίλαν Κούντερα: (Πάτρα, Θέατρο Επίκεντρο -Δεκ. 2003· Αθήνα, θέατρο Από Μηχανῆς -Φεβρ. 2004).
- *Ο ποιητής τῶν 7 χρόνων, σὲ ποίηση Ἀρθούρου Ρεμπώ:* (ΕΛΣ, Πειραματική Σκηνή, Φεβρ. 2004)
- *Jeff Koons*, σὲ 4 πράξεις· (; κατὰ σειρά: 3η, 1η, 6η, 7η!) του Rainald Maria Goetz (Φεστιβάλ Αθηνῶν, Ίούν. 2007).
- *Τέσσερις εἰκόνες ἀγάπης (Vier Bilder der Liebe)* του Lukas Bärfuss, ἑλλ. μτγρ. «Λούκας Μπέρφους»: (Θέατρο του Νέου Κόσμου -Μάιος 2008).
- *Οί ἔμποροι τῶν Ἐθνῶν* του Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη, δραματουργική ἐπεξεργασία: Ἔλσα Ἀνδριανού, Ὁμάδα Θεάτρου ΟΠΕΡΑ, (Στέγη Γραμμάτων και Τεχνῶν -Όκτ. 2011, ΔΗΠΕΘΕ. Καβάλας -Δεκ. 2011).
- *Τρωάδες* του Εύριπίδου: μουσική και σκηνοθεσία, (Έλληνικό Φεστιβάλ-ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας, ἀρχαῖο θέατρο Ἐπιδαύρου -Αύγ. 2013).
- *Οιδίπους Τύραννος* του Σοφοκλέους, «μουσική και σκηνηκή σύνθεση χορικῶν» (sic): συμπαραγωγή ἑλληνικοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου και θεάτρου Βαχτάνγκωφ Μόσχας, σὲ σκηνοθεσία του λιθουανού Rimas Tuminas (ἀρχαῖο θέατρο Ἐπιδαύρου-Ίούλιος 2016)

-Δαιμονισμένοι του Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι: (Εθνικό Θέατρο-Φεβρ. 2017)

III. Έργα για Όρχήστρα:

- Άλγος†, για βιολί και όρχήστρα, (α' έκτ.- Άμστερνταμ, - Όρχήστρα Όπερας Άμστερνταμ, Σεπτ. 1997).
- Περίπατος στον Άδη, παιδικό δράμα, κείμεν. Άλέξη Σταμάτη, κατά το Μαγικόν Αὐλό του Μότσαρτ, ὑψίφωνος, παιδική χορωδία και ὄρχ. (παραγγελία Όρχήστρας τῶν Χρωμάτων, α' έκτ.- Άθήνα-Όκτ. 2000).
- Άποχρώσεις, συμφ. ὄρχ. (α' έκτ.: Θεσσαλονίκη, Κ.Ο.Θ., Νοέμ. 2000).

IV. Μουσική για χορογράφηση:

- Άνάθεμα, για ἠλεκτρονικό φλάουτο και φωνή, (παραγγ. τῶν Μπαλλέτων τῆς Στουτγάρδης, χορογραφία Roberto de Oliveira, α' έκτ. Στουτγάρδη, Δεκ. 1994)
- Helen, σόλο βιολοντσέλο (παραγγελία του Marc Bruce Dance Company, χορογραφία Marc Bruce, α' έκτ., Λονδίνο, Μάϊος 1995).
- Όρφείας, συμφ. ὄρχ., (παραγγ. τῶν Μπαλλέτων Στουτγάρδης χορογραφία Roberto de Oliveira, α' έκτ.: Στουτγάρδη. Άπρ. 1996)
- Ρηγγίνα, χορόδραμα, για μαγνητοταινία και προηχογραφημένα σόλι φλάουτου, ὄμποε, μαρίμπας, βιολοντσέλου κ.ἄ. (ὀμάδα «Άνάλια», χορογραφία : Μαίρη Τσούτη, α' έκτ., MMA, αἴθουσα Δημήτρης Μητρόπουλος, 11 Μαρτ. 2000.
- Λίγο πρίν (...) λίγο μετά, κουαρτέτο ἐγχόρδων, (παραγγ. «Πάτρας Πολιτιστικῆς Πρωτεύουσας τῆς Ευρώπης 2006», χορογραφία Άγγελική Στελλάτου, α' έκτ.: Πάτρα, Μάϊος 2006)³.

³ Μετά την ὑπόσημ. 2, ἡ πρώτη ὕλη τῶν σσ. 3, 4, 5 ὡς τὴν παροῦσα ὑπόσημ. ἀπὸ τὸν ἰστότοπο (ἀνυπόγραφο και ἐπιεικῶς προχειρότατα συντεταγμένο) «Θοδωρῆς Άμπαζῆς - Εθνικό Θέατρο» (ἀρκεῖ πληκτρολόγησι τῶν ὡς ἄνω 4 λέξεων ἢ

* * *

ΟΣΟ ΚΑΙ ΑΝ ΗΤΑΝ παιδική όπερα, *Ο πρίγκιπας Ίβάν και τὸ Πουλί τῆς Φωτιάς* δόθηκε σὲ 25 παραστάσεις, ἀλλὰ σὲ ὠράρια ἀπαγορευτικὰ γιὰ ἐνήλικες: οἱ 22, ἀρχίζαν ὡρα 11.00' π.μ. καὶ μόνον οἱ 3 ὡρα 6.30' μ.μ. στὶς 27 Ὀκτ. 2017, 2 καὶ 3 Ἰαν. 2018. Ἐφ' ᾧ καὶ παρακολούθησα τὴν 24η (προτελευταία). Τὸ ὠράριο ὑπῆρξε ρίσκο τολμηρότατο, πού δικαιώνοντας εὐλογους φόβους πολλῶν, μπορεῖ νὰ κατέληγε σὲ οικονομικὸ φιάσκο γιὰ τὴν Ἐναλλακτικὴ Σκηνή. Πράγμα πού ὄχι μόνο δὲν ἔγινε, ἀλλὰ στὴν 24η παράσταση ἡ αἴθουσα ἀσφυκτιοῦσε. Πῆγε ἡ καρδιά μας στὴ θέση της, διότι παρὰ τυχόν ἀρνητικές, κάποτε, κρίσεις μας ἀγαπῶμε τὴ Λυρική, πάντα στοχεύοντας στὴν βελτίωσή της.

Τὸ ἐπιτυχέστατο ἀμάγαλμα τῆς παρτιτούρας τοῦ Ἀμπαζῆ μὲ τὴ σκηνοθεσία του (δὲ μπορούμε νὰ φαντασθοῦμε τὴ μία χωρὶς τὴν ἄλλη) ὀριστικοποίησε τὴ βαθειὰν ἐκτίμησή μας γιὰ ἀμφοτέρους τὶς ὑποστάσεις αὐτοῦ τοῦ...Ἰανου. Δὲ μᾶς ἀπασχολοῦν τόσο οἱ συσχετισμοὶ μὲ τὸ πασίγνωστο νεανικὸ μπαλλέτο τοῦ Στραβίνσκυ *Τὸ Πουλί τῆς Φωτιάς* [ρωσ. *Жар-птица*], παγκ. α'. ἐκτ. παρισινὴ Ὀπερά, 25 Ἰουν. 1910], ὅσο οἱ κοινὲς προελεύσεις τους ἀπὸ ρωσικὰ παραμῦθια, πού συχνὰ διακρίνονται (εἶναι τάχα τὰ μόναι;) ἐπὶ σκληρότητι: ὁ ἥρωας, πρίγκιπας Ίβάν εἶναι ὁ πιὸ ἀμοραλίστας (πὲς παλιάνθρωπος ὀλκῆς) ἀπὸ τὰ δύο ἀγαθότερα ἀδελφία του. Ὡστόσο ὄχι μόνο θριαμβεύει, αἰχμαλωτίζοντας τὸ Πουλί τῆς Φωτιάς καὶ ἀνακτώντας τὰ χρυσᾶ μῆλα πού ἔκλεβε ἀπὸ τὸ ἀγαπημένο δέντρο τοῦ πατέρα του Τσάρου Βασίλη, ἀλλὰ καὶ... παντρεύεται τὴν Ὠραία τοῦ ἔργου, ἀφοῦ ὑποτίθεται ὅτι «ἀλλάζει» (ἐμένα μου λές!). Ἀνέκαθεν πιστευα ὅτι μὲ τὰ παραμῦθια, οἱ ἐνήλικες, περνοῦν στὰ ἀθῶα παιδιὰ τὰ χειρότερα βίτσια τους—ἔτσι πορευόταν ἀνέκαθεν τοῦτος ὁ κωλοπλανήτης.

Τὸ κείμενο τῆς Σοφιάννας Θεοφάνους, ἐξαιρετα γεωμετρημένο σὲ ἀκαταμάχητου *suspense* ἐναλλαγὲς ἐπεισοδίων, ἄμεσα προσλήψιμου ἀπὸ παιδικὲς ψυχὲς, πόσο μᾶλλον ἀπὸ ἐνήλικες, στάθηκε, τονίζουμε, ἰδεῶδες

ἄλλως: <https://www.nt.gr/el/knownus/legalentity/debutyardirector>. Παραλείπονται δεκάδες ἱστοσελίδων στὶς ὁποῖες ἀνέτρεξα γιὰ νὰ συμπληρώσω ὑποτυπωδῶς τὸ ὕλικὸ κᾶνοντάς το, ἄς ποῦμε, «ἐπιστημονικότερο».

ἐφαλτήριο ἀριστοτεχνικῆς σκηνοθεσίας ἀδιαχώριστης ἀπὸ ὑπέροχα θεατρικὴ παρτιτούρα, πολὺ προσωπικότερη παρ' ὅτι μᾶς ἔκαμε νὰ ὑποθέσουμε ἀρχικὰ ἢ λιτὴ περιγραφή τῆς ἀπὸ τὸ συνθέτη. Παρὰ τοὺς «δεσμούς τῆς αἵματος» (ἄς ποῦμε) μὲ τὸ κείμενο, ἄνετα τὴ φανταζόμαστε, προσηκόντως ἐπεξεργασμένη, σὰν αὐτόνομη, πλούσια σὲ ἀτόφια συνθετικὴ δεξιότητα, «γλωσσομαθέστατη» μουσικά, σουῖτα γιὰ τὸ ἴδιο αὐτὸ ὀργανικὸ σύνολο καὶ τὶς φωνές. Τὸ ὀργανικὸ σύνολο (7 ὄργανα-6 ἐκτελεστές) διηύθυνε ἐπαγγελματικότητα. σὲ εὐγενέστατο καὶ νοηματικὰ διαυγέστατο φάσμα δυναμικῆς ὁ **Μιχάλης Παπαπέτρου**: φλάουτο-κλαρινέτο (Μαρίνος Γαλατσινός), βιολί (Διονύσης Βερβιτσιώτης), βιόλα (Γιάννης Στρατάκης), βιολοντσέλο (Σοφία Εὐκλείδου), κοντραμπάσο (Βιλέν Καραπετιάν) καὶ κρουστά (Θοδωρῆς Βαζάκας). Τὸ φωνητικὸ ἀπάρτιζαν οἱ 8 μονωδοὶ ἐνισχυμένοι ἀπὸ 4 «χορωδοὺς»: μονωδοὶ (ὅ,ποτε δὲν πρωταγωνιστοῦσαν) καὶ χορωδοὶ σχηματίζαν σύνολα: ἀνὰ 8 Αὐλικοί, Δέντρα καὶ Κλεφτρόνια. Δυστυχῶς ὅμως, ἂν ὄχι πάντοτε ὅλοι, σίγουρα οἱ περισσότεροι, ξελαρυγγίζονταν εἴτε τραγουδοῦσαν, εἴτε «ἀπάγγελαν» μιὰ μηδενικῆς ἀρθρώσεως, ὅπως ἀκατάληπτη πρόζα. Σίγουρα, τέτοιο στραπατσάρισμα πεζοῦ ἢ λυρικοῦ λόγου, δὲ χαρακτηρίζει **καθόλου**, τὴ σημερινὴ ΕΛΣ. Κυριολεκτικὰ βρίσκονταν στοὺς ἀντίποδες τῆς ὀργανικῆς μουσικῆς ὑπὸ τὸν κ. Παπαπέτρου. Καὶ ἄντε, νὰ συγχωρήσουμε τὶς βαρβαρότητες αὐτές, σὲ κάποια ἀπὸ τὶς πρῶτες παραστάσεις. Ἐμεῖς παρακολοθηθήσαμε τὴν...προτελευταία (24η!) καὶ φρίξαμε. Βρὲ παιδιά, μὲ ὠτοασπίδες κάματε δοκιμὲς καὶ παίζατε; Ἄσε τὴν ἐλλειμματικότητα τῶν ὑπερτίτλων ποὺ ἐξαφανίζονταν ὅ,που χρειάζονταν περισσότερο (στὴν πρόζα, ἐννοεῖται) ἐνῶ καὶ στὸ τραγοῦδι συχνὰ ὑπολειποῦσαν.

Καὶ ὅμως οὐδεὶς μονωδὸς ἐστερεῖτο καὶ φωνῆς, ἰδίως δὲ ὑποκριτικῶν προσόντων, ἀξιοποιηθέντων στὸ ἔπακρο ἀπὸ τὸν Ἄμπαζῆ, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς **Δημήτρη Ναλμπάντη** (Τσάρο) καὶ τὸν μοναδικό, ἀμίμητο καὶ ὡς...ἀκροβάτη **Βασίλη Δημακόπουλο** (Μάγο Καστσέι, ὄχι...Κοσέι: ρωσ. **Κοσέϊ**, μτγρ. **Koshchey**). Ἐφάμιλλοί τους, κατὰ σειρά ἐμφανίσεως οἱ **Παναγιώτης Ἀθανασόπουλος** (Λύκος), **Γιάννης Καλύβας** (ἐπώνυμος ἥρωας Ἰβάν: τέλειος ὡς ἀντιπαθῆς τσόγλανος), **Γιάννης Φίλιας** καὶ **Νικόλας Μαραζιώτης** (Βασίλι καὶ Ντιμίτρι, ἀδελφία του), **Βάσια Ζαχαροπούλου** (Πουλὶ τῆς Φωτιάς καὶ Γελένα), **Λητώ Μεσσῆνη** (Νίνα) καὶ **Μαρία Κατριβέση** (Μηλιά μὲ τὰ χρυσᾶ μῆλα). Συμπληρωματικὲς φωνές: Χριστίνα Ἀσημακοπούλου, Ἀγγελικὴ-Ζωὴ Καραγκούνη, Μιχάλης Κατσούλης, Μιράντα Μακρυνιώτη. Ἄριστα μὲ

τρεις τόνους παίρνει ὁ Κέννυ ΜακΛέλλαν [Kenny MacLellan] γιὰ τὸν οὐρανὸ μὲ τὰ λευκὰ σύννεφα, κάλεσμα στὴν ἀπογείωση τοῦ ὄνειρου, τῆ «μαγικὴ ντουλάπα» (εἴσοδο καὶ ἔξοδο), τὸ πηγᾶδι καὶ πρὸ πάντων τὰ ξελογιαστικά του κοστούμια—ποιὸ νὰ πρωτοθυμηθοῦμε; τὸν Καστσέϊ; τὸν Τσάρο μὲ τὴν ἀναπηρικὴ πολυθρόνα, τὸ Πουλὶ τῆς Φωτιᾶς, τὰ Δέντρα (ιδίως αὐτά!); Ἄξια κάθε ἐπαίνου ἢ συμβολῆ τῶν Σταυρούλας Σιάμου (κίνηση) καὶ Νίκου Σωτηρόπουλου (φωτισμοί).

Συμπληρώνουμε: ἡ μουσικὴ ἔχει ωραιότατα αὐθυπόστατα μέρη, (ἐπιβάλλεται ἡ σουῖτα!). Προλάβουμε νὰ σημειώσουμε σόλι βιολιοῦ καὶ βιολοντσέλου, ἓνα συναρπαστικὸ ἐκτενὲς σόλο φλάουτου, ἓνα ἐπαναλαμβανόμενο κατιὸν μοτίβο: μι-ντο φυσικό-ντο#-λα (δὲν ὀρκιζόμαστε γιὰ τὴν ἀκρίβεια τοῦ τονικοῦ ὕψους), ἀλλὰ καὶ τὴ ζωηρὴ αἴσθηση παλλόμενης συνθέσεως. Γενικὰ μαγεία ὁμοούσια μὲ ἐκείνη τῆς α' ἐλληνικῆς διδασκαλίας τῆς Ἀγάπης γιὰ τὰ Τρία Πορτοκάλια τοῦ Προκόφιεφ, στὴν Λυρικὴ, πρὸ 52ετίας, ἔργου ἐμπνευσμένου ἀπὸ τὸν βενετσιάνο πρόμαχο τῆς *Commedia dell'Arte* Carlo Gozzi (1720-1806), καὶ ξανακυτταγμένου ἀπὸ τὸ Ρῶσο σκηνοθέτη Βσέβολοντ Μέγερχολντ (1874-1940). Τὸ ἔργο Ἀμπαζῆ ἀξίζει ἐπαναλήψεις, ἀλλὰ μὲ διορθωμένη τὴν τρισάθλια φωνητικὴ διδασκαλία. Ἐπισημαίνουμε, τέλος, στὸν κ. Κουμεντάκη, ὅτι ἡ ΕΛΣ ἔχει πίσω της πλούσιο παρελθὸν σὲ ἀξιόλογες παιδικὲς ὀπερες, Ἑλλήνων καὶ ξένων ποὺ παίχθηκαν ἅπαξ καὶ ἔκτοτε (κάκιστα!) ξεχάστηκαν (ΚΠΙΣΝ, Ἐναλλακτικὴ Σκηνοθετικὴ ΕΛΣ, 2.1.2018).

Λέξεις: 1810.